

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 / 2997	Doknr.: 86
Mottatt: 11 DES 2003	ASR/BS
Saksbeh.: TIN	486
Kopi:	Avekr:

Til
Landbruksdepartementet
Pb. 8007 Dep
0030 Oslo

Oslo, 10. desember 2003
Vårt journalnr. 532/2003

Høring på utkast til forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket og forskrift om tilskudd til nærings og miljøtiltak i skogbruket

Vi viser til høringsbrev av 28. oktober 2003 (deres ref. 200302997-/TIN).

Det er med dyp uro Fortidsminneforeningen registrerer den åpenbart uheldige stillingen kulturminnevernet kommer til å komme i dersom utkast til forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket skulle bli gjeldende i sin nåværende form.

Tilskuddsordningene under Landbrukets utviklingsfond (LUF), og spesielt "Spesielle tiltak til landbrukets kulturlandskap" (STILK), har gjennom 1990-tallet og fram til i dag vist seg å være av svært stor betydning for den samlede kulturminneforvaltningen i Norge.

Vi minner i den forbindelse om de nasjonale målsettingene på kulturminnefeltet, knesatt av Storting og Regjering:

1. Det årlige tapet av kulturminner og kulturmiljøer som følge av fjerning, ødeleggelse eller forfall skal minimeres og skal innen år 2008 ikke overstige 0,5 prosent årlig.
2. Det representative utvalget av kulturminner og kulturmiljøer skal bevares i en tilstand som tilsvarer 1998-nivå, og fredede bygninger og anlegg skal ha ordinært vedlikeholdsnivå innen år 2010.
3. Den geografiske, sosiale, etniske og tidsmessige bredde i varig vernede kulturminner og kulturmiljøer skal bedres, slik at svakt representerte og manglende hovedgrupper er representert med flere objekter innen 2004 i forhold til 1998-nivå.

Regjeringen la 25. april 2003 frem en ny stortingsmelding om regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand, Stortingsmelding nr. 25 (2002-2003). Her innrømmes det at det står dårlig til på kulturminnefeltet. Vi siterer to passasjer fra statusrapporten i boks 6.1:

Det gjenstår mye for å nå resultatmålet om å redusere tapet [av kulturminner fra 1 prosent] til 0,5 prosent årlig innen 2008.

Mange vedtaksfredete bygg er generelt i for dårlig forfatning som følge av mangelfullt vedlikehold gjennom en årrekke. Bare om lag 13 prosent av landets stående fredete bygg og anlegg har ordinært vedlikeholdsnivå.

Når det står så dårlig til med oppfølgingen av de nasjonale resultatmålene, er Fortidsminneforeningen av den oppfatning at Norge ikke tåler en svekkelse av kulturminnetiltakenes stilling i forbindelse med overføringen av oppgaveoverføringen innen landbruksforvaltningen til kommunene. En slik svekkelse vil heller ikke være i samsvar med landbruksmyndighetenes sektoransvar på kulturminnefeltet.

Det er derfor avgjørende at forskriftene blir formet slik at de ikke svekker kulturminnetiltakene som gruppe, verken i "volum" eller kvalitet, under det nye regimet.

Fortidsminneforeningen vil påpeke to forhold spesielt, som er viktig i denne sammenheng:

1. Utkastene nevner ikke kulturminnetiltak spesielt, men henviser gjentatte ganger til "miljøtiltak". Vi går ut fra at Landbruksdepartementets *intensjon* er at "miljøtiltak" automatisk også omfatter kulturminnetiltak. Vår erfaring tilsier imidlertid at man på ingen måte kan forutsette at det vil bli *oppfattet* slik, verken av de som skal håndtere tilskuddene i framtiden (kommunene), eller av publikum generelt. Vår klare anbefaling er derfor at det i begge forskrifter eksplisitt presiseres at tilskuddsordningene også skal omfatte kulturminnetiltak. Tatt i betraktning de enorme utfordringene som man står overfor når det gjelder vern og skjøtsel av kulturminner tilknyttet landbruket og skogbruket, vil vi anbefale at forskriftene legger opp til at kommunene reserverer en andel av de totale tilskuddene til miljøtiltak i landbruk og skogbruk til kulturminneformål. Måltall for dette kan fastsettes lokalt. Det bør anbefales at et slikt måltall fastsettes i forbindelse med at den enkelte kommune vedtar en kommunedelplan for kulturminneforvaltning.
2. Vi er videre sterkt bekymret for at forskriften ikke gjør klart hvordan samarbeidet skal være mellom antikvariske myndigheter (fylkesnivå) og kommunene i tilfeller hvor det blir gitt tilskudd til kulturminnetiltak. All erfaring tilsier at man ikke kan forutsette at kommunene selv har tilstrekkelig fagkompetanse i forhold til kulturminnetiltak.

Med vennlig hilsen
FORTIDSMINNEFORENINGEN

John Arne Balto